

О.О. Кваша, асист.

УДОСКОНАЛЕННЯ ОБЛІКУ ДОХОДІВ НА ПІДПРИЄМСТВАХ РЕСТОРАННОГО ГОСПОДАРСТВА

Висвітлено питання стосовно удосконалення обліку доходів та запропонована класифікація доходів для підприємств ресторанного господарства.

Rассмотрены вопросы усовершенствования учета доходов и предложена классификация доходов для предприятий ресторанного хозяйства.

The questions of improvement of the income accounting are considered and classification of profits for the enterprises of restaurant economy is offered.

Постановка проблеми у загальному вигляді. Сучасний розвиток ринкових відносин потребує від підприємств ресторанного господарства постійного вдосконалення. При цьому, головним узагальнюючим та оцінюючим показником діяльності підприємства та основним джерелом його самозабезпечення і самофінансування залишається прибуток. Пошук резервів нарощування прибутку та підвищення рентабельності можливо лише при глибинному, всебічному аналізі та економічному обґрунтуванні доходів.

Найнадійнішим є вплив на доходи на місцях їх виникнення. У зв'язку з цим, проблема організації системи обліку доходів за центрами відповідальності, яка буде сприяти надходженню та обробці якісної інформації для потреб управління, постає дуже гостро.

У системі обліку інформація про доходи підприємства ресторанного господарства є надзвичайно важливою, багатогранною й швидкоплинною. За значенням для її користувачів вона займає місце поряд з інформацією про активи, зобов'язання, капітал підприємства.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питанням обліку доходів підприємства ресторанного господарства приділяли достатньо уваги як вітчизняні, так і зарубіжні вчені, а також практики (керівники підприємств, менеджери, фінансисти, податківці, бухгалтери та ін.), серед них Сопко В.В., Лінник В.Г., Кужельний М.В., Савченко В.Я., Завгородній В.П., Бутинець Ф.Ф., Чижевська Л.В., Герасимчук Н.В., Нападівська Л.В., Голов С.Ф., Палій В.Ф., Дерій В., Кузьмінський А.Н., Хорнгерн Ч., Фостер Дж., Друри К., проте ці питання настільки широкі та глибинні, що були й залишаються актуальними для багатьох наукових пошуків.

Метою та завданням статті є визначення чинників, які впливають на облік доходів та розробка класифікації доходів у розрізі центрів відповідальності на підприємствах ресторанного господарства для удосконалення обліку доходів та отримання більш змістовної інформації про них.

Виклад основного матеріалу дослідження. Облік доходів підприємства постійно розвивається й поліпшується у зв'язку з удосконаленням комп'ютерної техніки і комунікаційного середовища, методології й організації бухгалтерського обліку як основного інформаційно-го джерела про доходи підприємства.

Ми підтримуємо думку В. Дерія, що «основною проблемою обліку доходів підприємства в Україні, є проблема повноти та своєчасності їх відображення у системі обліку. Ця проблема досить багатопланова, надзвичайно складна й стосується всього нашого суспільного ладу, особливо системи влади, способу життя, системи оподаткування й тіньового сегмента української економіки [2, с. 7]. Тому, надзвичайна роль при вирішенні цієї проблеми належить забезпеченню максимальної оперативності та достатньої аналітичності вихідної інформації про доходи підприємства.

Якщо споживач інформації протягом короткого проміжку часу (секунди, хвилини, години, дня) отримує необхідну йому інформацію у достатньому обсязі та в тому інформаційному зрізі, який його цікавить, то проблеми забезпечення максимальної оперативності інформації для нього будуть вирішені. Якщо необхідну інформацію суттєво затримують або не надають взагалі, то виникають значні суттєві труднощі як для самого підприємства (воно втрачає позитивний імідж, зазнає фінансових втрат), так і для його клієнтів, партнерів, державних органів (зростають ризики неплатежів, недооцінки ситуації на ринку).

Для забезпечення достатньої аналітичності інформації її потрібно завчасно перевірити щодо відповідності сучасним вимогам: порівнянності, однозначності тлумачення, достовірності, дохідливості й доречності. Сира, невідкалібрована, не згрупована, належно не оформлена інформація про доходи підприємства може на деякий час загальмувати процес первинної обробки аналітичної інформації, призвести до помилкової оцінки здійснюваних підприємством господарських процесів, знизити або завищити деякі затрати або доходи. При цьому, на наш погляд важливим питанням є класифікація доходів. Існує декілька класифікацій доходів за різними ознаками. Якщо розглядати доходи з точки зору міжнародних стандартів, то їх класифікація наступна:

1) доходи, які отримані внаслідок продажу готової продукції (або куплених товарів);

2) доходи, які отримані внаслідок надання послуг (виконання робіт);

3) відсотки, роялті та дивіденди.

В Україні законодавчо класифікація доходів регламентована в Положенні (стандарті) бухгалтерського обліку №15 “Дохід” пункті 7 [1]. Згідно з цим стандартом визнані доходи класифікуються в бухгалтерському обліку за такими групами:

а) дохід (виручка) від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг); б) інші операційні доходи; в) фінансові доходи; г) інші доходи; д) надзвичайні доходи (рис. 1).

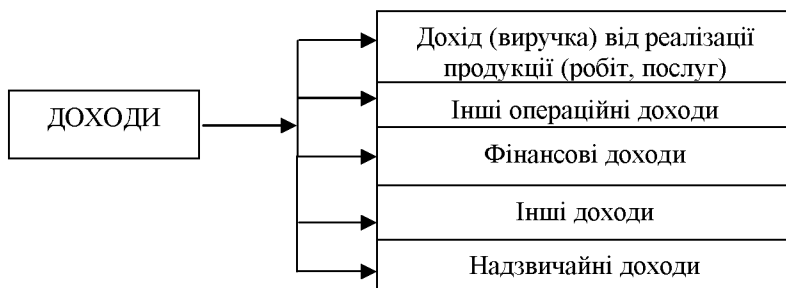

Рисунок 1 – Класифікація визнаних доходів згідно з П(С)БО № 15 “Дохід”

З метою визнання доходу та визначення його суми дохід поділяють на: дохід від реалізації товарів, продукції, інших активів, придбаних з метою перепродажу (крім інвестицій у цінні папери); дохід, що отримано від надання послуг; дохід, що отримано від використання активів підприємства іншими фізичними та юридичними особами, результатом яких є отримання процентів, дивідендів (рис. 2).

Рисунок 2 – Класифікація доходу з метою визнання та визначення його суми

Доходи підприємства ресторанного господарства можна класифікувати за різними ознаками залежно від мети для досягнення якої потрібна інформація про доходи [3, с. 211].

Класифікувати дохід за видами діяльності можна як у розрізі центрів відповідальності, так і в розрізі всього підприємства, в цілому. Залежно від виду діяльності розрізняють доходи від звичайної, фінансової, операційної та інвестиційної діяльності (рис. 3).

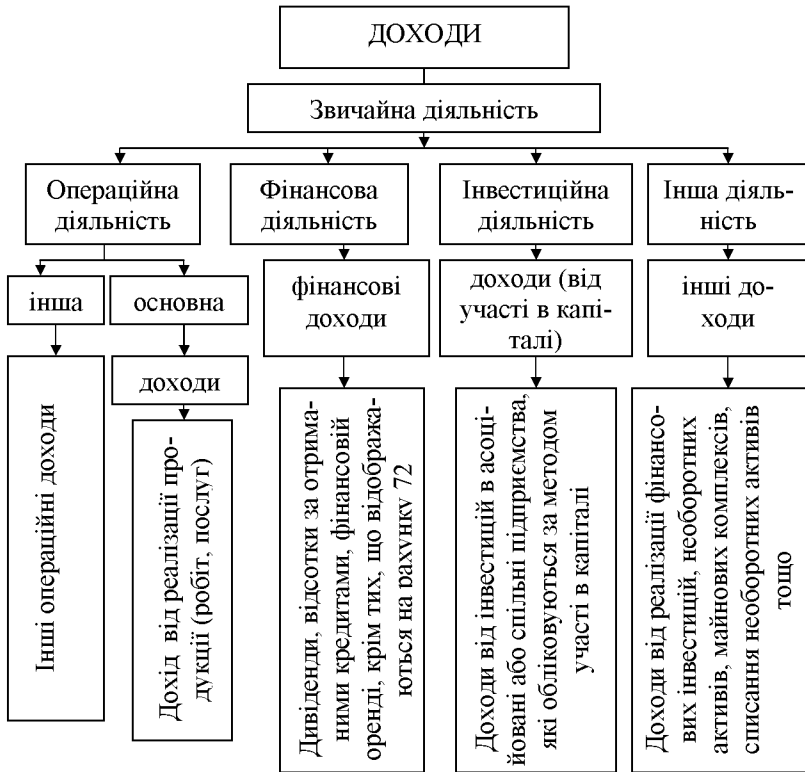

Рисунок 3 – Класифікація доходів за видами діяльності на підприємстві ресторанного господарства

При децентралізованій формі обліку та управління доходи можна розрізняти за місцем виникнення. Тобто, в розрізі центрів відповідальності. У цьому разі, для потреб управління можна скласти наступну класифікацію доходів (рис. 4).

Рисунок 4 – Класифікація доходів центру відповідальності на підприємствах ресторанного господарства

Надана класифікація вивчає дохід у розрізі центру відповідальності. На нашу думку, для управлінських потреб центру відповідальності інформація про дохід потрібна в саме такому вигляді, але, у разі необхідності класифікація може бути змінена відповідно до нових вимог.

Висновок. Таким чином, користуючись класифікацією доходів яка подана на рисунку 4, можна отримати інформацію про зовнішню трансфертну, умовну та внутрішню ціну, обсяги фактичної реалізації за межами підприємства, або умов реалізації всередині підприємства ресторанного господарства, про склад доходів від реалізації певної продукції центром відповідальності. Можна отримати інформацію про величину доходів, за допомогою розробки звітності, яка має багато спільного зі звітом прибутку на рівні всього підприємства, на предмет виконання планового обсягу реалізації та планових затрат.

Вибір класифікації доходів, перш за все, залежить від мети, якої прагнуть досягти, розглядаючи доходи в тому чи іншому розрізі.

Список літератури

1. Дохід [Текст] : положення (стандарт) бухгалтерського обліку : [затверджене наказом Міністерства фінансів України від 29.11.99р. №290 зі змі-

нами і доповненнями] // Спеціальний додаток до тижневика "Дебет-Кредит". – 2000. – С. 76.

2. Дерій, В. Проблеми обліку витрат і доходів підприємства та перспективи їх вирішення в Україні [Текст] / В. Дерій // Бухгалтерський облік і аудит. – 2008. – №4 – С. 7 – 11.

3. Бутинець, Ф. Ф. Бухгалтерський управлінський облік [Текст] : навч. посібник / Ф. Ф. Бутинець, Л. В. Чижевська, Н. В. Герасимчук. – Житомир : ЖТТІ. – 2000. – 448 с.

Отримано 15.03.2009. ХДУХТ, Харків.

© О.О. Кваша, 2009.

УДК 657.372.3:657.421.3

О.О. Бобкова, асп.

АМОРТИЗАЦІЯ НЕМАТЕРІАЛЬНИХ АКТИВІВ

Розкрито теоретичні аспекти, основні концепції та особливості нарахування амортизації нематеріальних активів.

Раскрыты теоретические аспекты, основные концепции и особенности начисления амортизации нематериальных активов.

Theoretical aspects, basic conceptions and features of charging amortization of intangible assets, are exposed.

Постановка проблеми у загальному вигляді. На сучасному етапі становлення ринкових відносин методика та принципи побудови обліку нематеріальних активів обговорюються та є об'єктом пильної уваги економістів не тільки в Україні, але і у всьому світі. Важливого значення набуває облік та відображення у звітності амортизації і вибуття об'єктів нематеріальних активів.

Амортизація одна з перших облікових концепцій, які виникли ще до появи подвійного запису та постійно хвилюючих теоретиків та практиків бухгалтерського обліку.

Процеси амортизації досить різноманітні та включають амортизацію основних засобів, нематеріальних активів, гудвілу, капіталу, заборгованостей та ін. Ознайомлення з поняттям «амортизація» в різноманітних довідниках та словниках, призвело до висновку, що поряд з терміном «амортизація», широко використовуються такі категорії як знецінення, знос, прискорене встановлення вартості, зношення, амортизаційні відрахування, фізичний та моральний знос, реновація, нако-